

nadbryg. Wiesław LEŚNIAKIEWICZ

Zastępca Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej

MODERNIZACJA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W LATACH 2007-2009

Wstęp

W artykule przedstawione zostały najważniejsze zadania stojące przed Państwową Strażą Pożarną wynikające z Ustawy z dnia 12 stycznia 2007 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007–2009” zwanej „ustawą modernizacyjną”.

Abstract

The article contains the main tasks of the State Fire Service according to the Law about **“Modernization Program of State Fire Service and Government Protection Bureau in years 2007-2009”** from January the 12th 2007.

Ustawa z dnia 12 stycznia 2007 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007–2009” zwana dalej „ustawą modernizacyjną” jest jednym z ważniejszych programów ustanowionych dla poprawy funkcjonowania służb nadzorowanych przez ministra spraw wewnętrznych i administracji w konsekwencji poprawy bezpieczeństwa powszechnego w naszym kraju.

Modernizacja ma na celu stworzenie warunków do pełnej realizacji ustawowych zadań przez formacje bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz istotną poprawę skuteczności działań tych formacji, warunkując zapewnienie bezpieczeństwa Państwa oraz obywateli i obejmuje:

- wymianę oraz unowocześnienie uzbrojenia sprzętu specjalistycznego i transportowego oraz wyposażenia osobistego funkcjonariuszy;
- budowę nowych oraz modernizację użytkowanych obiektów infrastruktury technicznej;
- wprowadzenie i stosowanie motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy.

Program przewiduje przyznanie Państwowej Straży Pożarnej kwoty 874 069 tys. zł. w celu stworzenia warunków do pełnej realizacji ustawowych zadań oraz istotną poprawę skuteczności działania warunkującą bezpieczeństwo obywateli.

Efektom wdrażanego programu winien być wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli poprzez zapewnienie akceptowalnego stanu porządku powszechnego i publicznego. Ponadto zrównoważony rozwój podległych służb MSWiA uwzględniający dokonujący się postęp techniczno-technologiczny oraz wdrożenie najnowocześniejszych technik operacyjnych.

Wdrożenie programu ma spowodować podniesienie w Polsce poziomu bezpieczeństwa obywatelskiego wpływającego na jakość życia jej mieszkańców oraz:

- poprzez właściwie zabezpieczoną techniczną infrastrukturę transportową poprawie ulegnie jakość, skuteczność i czas udzielanej pomocy przez podmioty uczestniczące w programie;
- poprawie ulegnie współdziałanie między służbami;
- uzyskana zostanie kompatybilność systemów łączności;
- poprawie ulegnie system zapobiegania i reagowania w odniesieniu do zagrożeń naturalnych oraz spowodowanych działaniami człowieka;
- zapewnione zostanie w sposób systemowy aktywne współdziałanie z europejskimi i międzynarodowymi systemami bezpieczeństwa;
- administrowanie oparte na technologiach informacyjnych z podniesieniem jakości usług transferu danych wpłynie na poprawę współdziałania z administracją rządową i samorządową, oraz z inspekcjami, strażami i innymi służbami;
- poprawie ulegnie poziom ochrony środowiska;
- nastąpi zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionów;
- zapewniony zostanie odpowiedni poziom absorpcji środków z programów strukturalnych.

Wdrożenie programu poprzez zrównoważone osiągnięcie poziomu bezpieczeństwa wpłynie na wzrost konkurencyjności gospodarki, poprawę stanu infrastruktury technicznej i społecznej, a także zwiększenie zintegrowania wspólnoty. Ponadto będzie miał wpływ na rozwój regionów, podniesienie spójności terytorialnej oraz spowoduje poprawę systemu i zasad współpracy służb podległych MSWiA.

Wspomniana ustawa w swoim założeniu uwzględni dwa zasadnicze obszary odniesienia. Pierwszy dotyczy zagadnień infrastrukturalnych i sprzętowych, natomiast drugi obszar

to zagadnienia płacowe i zwiększające zatrudnienie w ramach etatów służby cywilnej.

Przedmiotem niniejszego artykułu są zagadnienia dotyczące zagadnień infrastrukturalnych i sprzętowych.

Dla Państwowej Straży Pożarnej program jest kolejnym etapem rozwoju infrastrukturalnego i sprzętowego naszej formacji. Zasadniczy rozwój PSP miał miejsce w latach 1996–2005, kiedy to w ramach inwestycji wieloletniej *Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej* zainwestowano w obiekty i sprzęt około **595,48** mln zł. Natomiast w ramach programu modernizacyjnego Państwowa Straż Pożarna na infrastrukturę oraz sprzęt i środki ochrony osobistej w latach 2007–2009 ma wykorzystać **530** mln zł.

Misją naszego programu jest budowa zintegrowanego systemu ratowniczego dla zapewnienia bezpieczeństwa obywatelom, rozumianego jako zapobieganie katastrofom naturalnym i spowodowanych działalnością człowieka oraz łagodzenie ich skutków z uwzględnieniem zagrożeń powodowanych aktami terroru.

Celem bezpośrednim – w obszarze logistyki w PSP – jest wymiana i uzupełnienie wyposażenia, modernizacja bazy lokalowej, dostosowania wyposażenia w sprzęt ochrony osobistej strażaków spełniające wymagania dyrektyw unijnych, modernizacja systemów radiowych i teleinformatycznych oraz budowa kompatybilnego systemu dowodzenia i bazodanowego na rzecz KSRG oraz poprawa współpracy z podmiotami realizującymi zadania związane z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym. Natomiast celem strategicznym jest poprawa efektywności działań ratowniczo-gaśniczych, co będzie skutkowało:

- zmniejszeniem liczby ofiar śmiertelnych i poszkodowanych;
- ograniczeniem do minimum strat bezpośrednich oraz pośrednich spowodowanych katastrofami naturalnymi i technologicznymi.

Dodatkowymi efektami programu ma być poprawa dostępności do informacji o zagrożeniach naturalnych i technologicznych, jak również stworzenie zasobów bazodanowych do wspomagania operacyjnego oraz zarządzania zasobami Krajowego Systemu Ratowniczo- Gaśniczego, co w efekcie ma doprowadzić do:

- racjonalne gospodarowanie zasobami ratowniczymi;
- poprawy efektywności ich wykorzystania;
- zwiększenia walorów pomocy wzajemnej z wykorzystaniem sprzętu specjalistycznego.

Aby uzyskać zamierzony efekt Państwowa Straż Pożarna w ramach programu modernizacji realizować będzie następujące zadania:

- 1) zakup sprzętu transportowego;
- 2) zakup ekwipunku i środków ochrony indywidualnej;
- 3) budowa i modernizacja strażnic;
- 4) zakup i wymiana sprzętu teleinformatycznego;
- 5) wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń;
- 6) zastąpienie funkcjonariuszy PSP – pracownikami cywilnymi.

Uchwalone kwoty do wykorzystania przez PSP w poszczególnych latach na wymienione zadania przedstawia poniższa tabela.

Wydatki Państwowej Straży Pożarnej w podziale na realizowane zadania w tys. zł.

Lp.	Wyszczególnienie	2007 r.	2008 r.	2009 r.	Razem
1.	Zakup i wymiana sprzętu transportowego	44 669	108 447	110 884	264 000
2.	Zakup sprzętu i wyposażenia specjalnego	6 876	12 062	17 062	36 000
3.	Zakup i wymiana sprzętu oraz systemów teleinformatycznych	16 639	56 368	56 993	130 000
4.	Budowa nowych i modernizacja użytkowanych obiektów	10 866	34 567	44 567	90 000
5.	Wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy	89 736	117 779	123 387	330 902
6.	Zastąpienie funkcjonariuszy pracownikami cywilnymi	5 792	7 722	9 653	23 167
	Ogółem	174 578	336 945	362 546	874 069

Zakup i wymiana sprzętu transportowego

Jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej eksploatują około **5600** samochodów.

Średni, normatywny okres eksploatacji samochodów w PSP wynosi 12 lat, co oznacza, że **każdego roku należy wycofać z eksploatacji i zastępować nowymi około 480 szt. samochodów.**

Ze względu na ograniczone możliwości finansowe, jednostki PSP realizowały – począwszy od powstania PSP – zakupy i wymianę pojazdów na poziomie średnio 60% rzeczywistych potrzeb.

Skutkiem powyższego stanu jest:

- ✓ sukcesywne zmniejszanie się stanu posiadania pojazdów (w stosunku do 2000 r. liczba samochodów eksploatowanych w PSP zmniejszyła się o ponad 200 szt.);
- ✓ rosnące koszty zapewnienia sprawności technicznej sprzętu;
- ✓ wzrost średniego wieku i w konsekwencji degradacja techniczna pojazdów;
- ✓ brak możliwości dostosowania struktury wyposażenia technicznego do aktualnie występujących lub przewidywanych zagrożeń (katastrofy wynikające z rozwoju motoryzacji i transportu drogowego, terroryzmu, zagrożeń biologicznych).

Aktualnie 1355 samochodów PSP osiągnęło, bądź przekroczyło normatywny okres eksploatacji, z czego 470 z uwagi na wysoką awaryjność – (w konsekwencji wysokie, przekraczające granicę opłacalności koszty zapewnienia sprawności technicznej) – zakwalifikowano jako nie nadające się do dalszej eksploatacji i podlegające natychmiastowemu wycofaniu. W tej grupie znajdują się pojazdy mające istotne znaczenie dla operacyjnego zabezpieczenia chronionych obszarów oraz pojazdy, które znaczenie jest drugoplanowe

np. pojazdy zaopatrzenia, pojazdy typowo transportowe, są to również pojazdy, których funkcjonowanie w jednostkach nie jest konieczne. Ten obszar wymaga jednak bardziej racjonalnego spojrzenia na zasoby sprzętowe naszych jednostek.

Szczególnie trudna sytuacja występuje w zakresie pojazdów ratownictwa wysokościowego: drabin mechanicznych i podnośników hydraulicznych. W minionych latach

– z uwagi na wysokie koszty (cena jednego podnośnika to kwota około 1 mln zł, a drabina ponad 2 mln zł) – nie było możliwości sukcesywnej wymiany i uzupełniania sprzętu, co wywołało następujące skutki:

– 35% sprzętu ratownictwa wysokościowego nie spełnia aktualnych wymagań

technicznych lub przekroczyło normatywne okresy eksploatacji (norma eksploatacji dla drabin

i podnośników wynosi 20 lat), w tym znaczny odsetek to sprzęt eksploatowany 30

- i więcej lat (najstarsza drabina użytkowana w ratownictwie ma 46 lat);
- 10% jednostek w ogóle nie posiada sprzętu ratownictwa wysokościowego.

Przedstawiony stan może ulec pogorszeniu z chwilą transpozycji do krajowego porządku prawnego dyrektyw UE zaostrzających wymagania w stosunku do sprzętu podlegającego Dozorowi Technicznemu – dotyczy to również sprzętu ratownictwa wysokościowego.

Realizując inwestycje wieloletnia ówczesne kierownictwo Państwowej Straży Pożarnej, mając na uwadze wzmocnienie właściwego funkcjonowania Krajowego Systemu Ratowniczo- Gaśniczego, podjęło decyzję o utworzeniu bazy kontenerowej w ramach powstających krajowych baz sprzętu specjalistycznego. W konsekwencji, zarówno ze środków pochodzących z inwestycji wieloletniej, jak również środków pochodzących ze wsparcia Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska oraz środków własnych będących w dyspozycji jednostek organizacyjnych PSP na terenie 8 województw utworzono bazy kontenerowe. Aktualnie jednostki organizacyjne PSP dysponują 45 nośnikami oraz 24 przyczepami do transportu kontenerów i 123 kontenerami w różnych konfiguracjach.

W wyniku dokonanej analizy zasobów sprzętowych Państwowej Straży Pożarnej wskazano na następujące priorytety zakupów, które należy zrealizować w ramach programu:

- ✓ wymianę pojazdów o przekroczonym okresie eksploatacji, których stan techniczny i parametry nie gwarantują pewności działania oraz bezpieczeństwa obsługi. Dotyczy to głównie **podnośników i drabin**;
- ✓ kontynuowanie programu **konteneryzacji**, budowa baz w 8 województwach;
- ✓ zakup samochodów dysponowanych z poziomu strategicznego (ważnych podczas akcji koordynowanych z poziomu strategicznego) – ciężkie ratowniczo-gaśnicze i rozpoznania chemiczno-biologicznego;
- ✓ zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych niezbędnych do funkcjonowania

odwodów operacyjnych;

- ✓ uzupełnienie i wymiany wyeksploatowanych i nie spełniających podstawowych funkcji ratowniczych lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych z funkcją ratownictwa drogowego;

Efektom realizacji programu modernizacji technicznej będzie:

- ✓ wymiana 80% samochodów ratownictwa wysokościowego o przekroczonym okresie eksploatacji, szczególnie pojazdów, których utrzymywanie w eksploatacji nie zapewnia bezpieczeństwa zarówno obsługującym strażakom, jak i osobom ratowanym – łącznie około **135 szt.**;
- ✓ dostosowanie struktury sprzętu do aktualnych zadań ochrony przeciwpożarowej w tym stworzenie baz sprzętu kontenerowego w 8 województwach (które dotychczas nie posiadały bazy) tj.: dolnośląskim, lubuskim, łódzkim, małopolskim, opolskim, podlaskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim oraz doposażenie już istniejących baz w kontenery niezbędne do potrzeb operacyjnych w liczbie około **75 szt.** wraz z nośnikami, co spowoduje obniżenie kosztów zakupów i wyposażenia technicznego oraz eksploatacji, a w konsekwencji obniżenia kosztów funkcjonowania PSP;
- ✓ **zakup samochodów dysponowanych z poziomu strategicznego** (samochodów rozpoznania chemiczno-biologicznego, samochodów ciężkich i średnich ratowniczo-gaśniczych) – około **122 szt.**;
- ✓ obniżenie średniej eksploatacyjnej pojazdów ratowniczo gaśniczych.

Dodatkowym efektem będzie możliwość przekazania do jednostek wchodzących w skład KSRG, głównie jednostkom OSP, samochodów wycofywanych z jednostek objętych programem.

Przewidywany efekt okresu eksploatacyjnego

Stan początkowy				Stan po zakończeniu realizacji programu			
Liczba sprzętu	Wskaźnik (jeden lub	Należność lub norma	Stopień ukończenia	Liczba sprzętu	Wskaźnik (jeden lub	Należność lub norma	Stopień ukończenia

	dwa)				dwa)		
1501	10,2 *	1746	85,97%	1501	9,2	1746	85,97%
1148	13,3 **	1349	85,10%	1148	11,2	1349	85,10%

* średni wiek samochodów ratowniczo-gaśniczych

** średni wiek samochodów specjalnych

Program modernizacji technicznej umożliwi zaspokojenie najpilniejszych potrzeb PSP, głównie w zakresie wymiany sprzętu już wyeksploatowanego oraz zabezpieczenia możliwości prowadzenia skutecznych działań ratowniczych w odniesieniu do zagrożeń związanych

z awariami chemicznymi, w tym również do możliwości wystąpienia zagrożeń biologicznych oraz w odniesieniu do zagrożeń na wypadek terroryzmu biologicznego i chemicznego.

Rozdział środków finansowych na zakup sprzętu transportowego

Dokonując wskazania liczby sprzętu dla poszczególnych województw uwzględniano zarówno, konieczność uzupełnienia do normatywów zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z dnia 22 września 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych PSP oraz **wymianę pojazdów** wynikającą z normy eksploatacji pojazdów (w PSP – głównie okres eksploatacji).

Ponadto wzięto pod uwagę konieczność zrównoważonego rozwoju regionów i konieczność uzupełnienia sprzętu transportowego w pierwszej kolejności w województwach o największych brakach, a także zachowanie proporcji przy wymiana sprzętu z uwagi na czasookresy eksploatacyjne.

Łącznie w latach 2007–2009 przewiduje się zakup około 350 pojazdów i kontenerów.

SAMOCODY WEDŁUG RODZAJÓW

Rodzaj pojazdu	2007 rok		2008 rok		2009 rok		2007-2009	
	Liczba	Wartość (tys. zł)	Liczba	Wartość	Liczba	Wartość	Liczba	Wartość
Sam. rozpoz. chem.-biolog.	2	6348	2	6247			4	12595
Kontenery i nośniki	2	700	37	12950	28	9800	67	23450
Rat. gaśnicze lekkie (rat. drog.)				0	21	8434	21	8434
Rat. gaśnicze ciężkie			24	18000	21	15750	45	33750
Rat. gaśnicze średnie			15	8250	58	31900	73	40150
sam. rat. wysokościowego	32	37621	63	63000	45	45000	140	145621
RAZEM	36	44669	141	108447	173	110884	350	264000

Baza lokalowa

Prawidłowe funkcjonowanie jednostek straży pożarnej uzależnione jest w znacznej mierze od właściwego zabezpieczenia bazy lokalowej, zapewniającej odpowiednie warunki socjalne załogom, a także możliwość właściwego przechowywania, naprawy i konserwacji sprzętu będącego w dyspozycji PSP. Aktualnie w zasobach PSP znajduje się 1760 budynków o łącznej kubaturze 5,5 mln m³. W 880 budynkach znajdują się garaże dla pojazdów pożarniczych.

Obecnie 78% obiektów jest w stanie technicznym dobrym i bardzo dobrym, ok. 20% w stanie dostatecznym (wymagającym remontów), zaś ok. 2% niedostatecznym (złym). Niektóre obiekty mają nawet kilkadziesiąt lat i należy je rozebrać budując w ich miejsce nowe. Są jeszcze komendy powiatowe PSP, których siedziby znajdują się w użyczonych obiektach.

Obiekty strażnic wybudowane w latach siedemdziesiątych wymagają modernizacji z uwagi na poziom zużycia istniejących instalacji użytkowych, oraz konieczność dostosowania obiektów do eksploatacji i przechowywania nowego typu sprzętu ratowniczego, jak również poprawy walorów eksploatacyjnych obniżających koszty utrzymania obiektów, a także zapewnienia załogom właściwych warunków socjalno-bytowych.

Niektóre obiekty, które ze względu na zły stan techniczny wynikający z zużycia technicznego elementów konstrukcyjnych i instalacji oraz ze względu na brak ekonomicznego uzasadnienia prowadzenia robót remontowych muszą być sukcesywnie przez PSP opuszczane i w tych przypadkach niezbędnym jest budowa nowych obiektów.

Wskazując lokalizacje inwestycji, które należy realizować w ramach programu, przyjęto następujące preferencje:

- budowę nowych obiektów w tych miejscowościach, gdzie istniejące strażnice są w złym stanie technicznym (zużycie techniczne budynków), i w których nie są zachowane właściwe warunki bhp oraz **brak jest ekonomicznego uzasadnienia prowadzenia w nich robót budowlanych;**
- rozbudowę obiektów – strażnic, w których pomieszczenia dla załóg **nie spełniają podstawowych wymagań socjalno-bytowych**, oraz jednostek ratowniczo-gaśniczych, w których **brakuje stanowisk garażowych i pomieszczeń** do przechowywania, konserwacji i naprawy sprzętu pożarniczego.

Przyjęto, że wielkość projektowanych obiektów wynosić będzie 10–12 tys.m³. Wskazano na pilną potrzebę budowy **10 nowych** strażnic o łącznej kubaturze 120 000 m³. Rozbudową i modernizacją objętych zostanie **13 obiektów**. **Proces inwestycyjny** polegać będzie na dobudowie stanowisk garażowych dla nowo zakupionego sprzętu (od 2 do 4 stanowisk w każdym przypadku) oraz dobudowie lub rozbudowie zaplecza technicznego i socjalnego, w niektórych przypadkach również stanowisk kierowania.

Przy wskazywaniu zadań w ramach programu nie brano pod uwagę obiektów, w których proces inwestycyjny rozpoczęto, a jednym z decydujących kryteriów było uregulowany stan prawny gruntów pod planowaną budowę.

Łączne nakłady na modernizację infrastruktury wyniosą 90 mln zł.

Stan początkowy

Stan po zakończeniu realizacji programu

Liczba budynków	Wskaźnik – stan techniczny	Liczba budynków	Wskaźnik – stan techniczny
szt.	%	szt.	%
ogółem: 1760	100%	ogółem: 1760	1000%
w tym:		w tym :	
1373	Stan b. dobry, dobry 78 %	1398	Stan. b. dobry, dobry 79,5 %
352	Stan dostateczny 20 %	337	Stan. dostateczny 19,1 %
35	Stan niedostateczny (zły) 2 %	25	Stan niedostateczny (zły) 1,4 %

Ekwipunek i środki ochrony indywidualnej

Zachodzi konieczność wyposażenia strażaków/ratowników w środki ochrony indywidualnej spełniającej kryteria wynikające z norm europejskich . W ramach tego programu

wymienione zostaną i wprowadzone do użytkowania środki ochrony indywidualnej spełniające warunki określone w dyrektywie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej nr 89/686/EWG (transponowanej do polskiego prawa rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej).

Średnioroczne nakłady związane z wymianą ekwipunku i środków ochrony indywidualnej powinny wynosić 12 mln zł. Na realizację tego zadania w poszczególnych latach funkcjonowania programu przeznaczono następujące kwoty do dyspozycji komend powiatowych (miejskich) PSP.

Wyszczególnienie	Lata			Razem
	2007	2008	2009	
Środki ochrony indywidualnej i wyposażenie indywidualne strażaka*	6 876	12 062	17 062	36 000

Zaplanowane środki zostały w pierwszej kolejności zaplanowane na ubrania specjalne, rękawice specjalne oraz kominiarki. W przypadku województw, gdzie program wymiany ubrań ochronnych został zrealizowany planowane środki można przeznaczyć na inny asortyment, ale w ramach środków ochrony indywidualnej strażaków.

Planowane efekty w ramach tego zadania przedstawiają poniższe tabele.

Środki ochrony indywidualnej – ubranie specjalne

Stan początkowy				Stan po zakończeniu realizacji programu			
Liczba sprzętu	Wskaźnik	Należność lub norma	Stopień ukończenia	Liczba sprzętu	Wskaźnik	Należność lub norma	Stopień ukończenia
6000	1	27857	21,54%	27857	1	27857	100,00%
21857	2		78,46%	0	2		0%

– wskaźnik 1 – spełniające wymagania dyrektywy 89/686/EWG

– wskaźnik 2 – nie spełniające wymagań dyrektywy 89/686/EWG

Środek ochrony indywidualnej – rękawice specjalne

Stan początkowy				Stan po zakończeniu realizacji programu			
Liczba sprzętu	Wskaźnik	Należność lub norma	Stopień ukończenia	Liczba sprzętu	Wskaźnik	Należność lub norma	Stopień ukończenia
22310	1	27857	80,09%	27857	1	27857	100,00%

Środek ochrony indywidualnej – kominiarka niepalna

Stan początkowy				Stan po zakończeniu realizacji programu			
Liczba sprzętu	Wskaźnik	Należność lub norma	Stopień ukończenia	Liczba sprzętu	Wskaźnik	Należność lub norma	Stopień ukończenia
23358	1	27857	83,85%	27857	1	27857	100,00%

*przedmioty określone rozporządzeniem MSWiA w sprawie umundurowania strażaków PSP z dnia 30 listopada 2005 r. (Dz. U. Nr 4, poz. 25 z 2006 r.)

**Kwoty na zakup ekwipunku i środków ochrony indywidualnej w PSP w latach 2007–2009
dla poszczególnych województw i szkół**

Lp.	KM PSP, KP PSP	Zakup sprzętu i wyposażenia specjalnego			
		Lata			
		2007	2008	2009	2007–2009
1.	Dolnośląskie	512	852	1207	2 571
2.	Kujawsko-pomorskie	423	726	1 028	2 177
3.	Lubelskie	375	643	910	1 928
4.	Lubuskie	204	416	562	1 182
5.	Łódzkie	541	928	1 315	2 784
6.	Małopolskie	517	887	1 256	2 660
7.	Mazowieckie	618	1 105	1 017	2 740
8.	Opolskie	220	376	533	1 129
9.	Podkarpackie	463	793	1 122	2 378
10.	Podlaskie	246	421	596	1 263
11.	Pomorskie	300	514	728	1 542
12.	Śląskie	742	1 460	1 632	3 834
13.	Świętokrzyskie	274	471	668	1 413
14.	Warmińsko-mazurskie	274	471	666	1 411
15.	Wielkopolskie	576	987	1 400	2 963
16.	Zachodniopomorskie	350	599	848	1 797
17.	KG PSP	0	0	0	0
18.	SGSP Warszawa	96	166	457	719
19.	SA PSP Kraków	65	111	369	545
20.	SA PSP Poznań	45	77	288	410
21.	SP PSP Bydgoszcz	24	39	57	120
22.	CS PSP Częstochowa	11	20	403	434
23.	KRAJ	6 876	12 062	17 062	36 000

Łączne planowane nakłady w latach 2007–2009 wyniosą 36 mln zł.

Zakup i wymiana sprzętu i systemów teleinformatycznych

Przygotowując założenia do programu modernizacji dla Państwowej Straży Pożarnej ważnym odniesieniem stało się stworzenie systemów teleinformatycznych, które w moim przekonaniu są najważniejszym zadaniem stojącym przed PSP w ramach przyjętej ustawy

o modernizacji służb. Państwowa Straż Pożarna staje przed ogromną szansą stworzenia nowoczesnej infrastruktury informatycznej naszej formacji, zarówno w odniesieniu do sieci transmisji danych, jak również systemów bazodanowych, które pozwolą lepiej zarządzać PSP i KSRG.

Modernizacja systemów teleinformatycznych PSP ma służyć uzyskaniu następujących efektów:

- poprawa skuteczności przekazywania informacji pomiędzy jednostkami PSP, podmiotami Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz innymi podmiotami uczestniczącymi w działaniach ratowniczych;
- dostosowanie infrastruktury teleinformatycznej PSP do współczesnych wymogów i współpracy z innymi systemami służb resortu spraw wewnętrznych oraz innych służb publicznych;
- zapewnienie stałego i niezawodnego dostępu do zasobów informacyjnych, budowa systemów bazodanowych;
- podniesienie standardów usług świadczonych przez PSP na rzecz obywateli;
- minimalizacja kosztów eksploatacji systemów teleinformatycznych w perspektywie długoletniego użytkowania.

System teleinformatycznym ma objąć wszystkie jednostki organizacyjne PSP. W koncepcji budowy systemu teleinformatycznego wskazano na dwa podsystemy zapewniające właściwe jego funkcjonowanie tj.:

- podsystem wymiany danych;
- podsystem przetwarzania danych.

Podsystem wymiany danych ma umożliwić sprawny, bezpieczny, pewny i wiarygodny przesył danych zarówno w układzie pionowym, jak i poziomym. Ma uwzględniać zarówno strukturę organizacyjną PSP, jak również najważniejsze obszary zadaniowe w odniesieniu do zagadnień operacyjnych, prewencyjnych, organizacyjnych, finansowych, kwatermistrzowskich, kadrowych i szkoleniowych .

Podsystem przetwarzania danych ma umożliwić zbieranie, agregowanie i analizowanie danych niezbędnych do funkcjonowania organizacji. Zapewnić ma również bezpieczny sposób ich przechowywania gwarantujący nieprzerwany i pewny dostęp do zgromadzonych informacji oraz ich archiwizację.

Istotą budowy systemu transmisji danych jest sprawna komunikacja pomiędzy jednostkami zapewniająca bezpieczny i pewny sposób przekazywania danych.

Komutacja

W jednostkach PSP eksploatowane są 492 centrale, z czego 45% to przestarzałe technicznie i funkcjonalnie centrale analogowe. Powyższe centrale wyposażone są w 4800 portów zewnętrznych i 17 400 portów wewnętrznych. Odpowiednio porty cyfrowe stanowią 38% i 18%. Wymienione centrale są centralami zarówno abonenckimi, jak nadbr.i dyspozytorskimi obejmującymi zamknięte grupy abonentów, przeznaczonymi do usprawnienia procesów kierowania i współdziałania w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Systemy dyspozytorskie eksploatowane w komendach powiatowych PSP pracują w większości na bazie mało numerowych analogowych central telefonicznych.

Biorąc pod uwagę postępującą cyfryzację sieci teleinformatycznych oraz konieczność zapewnienia wszystkim jednostkom konsumpcję oferowanych w nich usług konieczna jest wymiana **222 central** oraz zapewnienia dla nich systemów zasilania gwarantowanego.

Sieci – stopień usieciowienia

Sieci LAN dla komend wojewódzkich i powiatowych PSP były budowane w większości w pierwszej połowie lat 90. ubiegłego wieku w oparciu o przestarzałe już technologie (przeływność sieci na poziomie 10 Mb/s, a aktualnie standardem jest 100/1000 Mb/s). Przy budowie nie uwzględniano również potrzeb na pasmo transmisyjne wynikające ze zmian w systemach operacyjnych i aplikacjach zorientowanych na systemy graficzne. Brakuje również centralnych węzłów i serwerowni na potrzeby nowoczesnych systemów.

Lp.	Rodzaj komendy	Liczba komend	Liczba sieci LAN	Stopień ukończenia
1.	Komenda Główna PSP	1	1	100%
2.	Komenda wojewódzka PSP	16	16	100%
3.	Komenda powiatowa/miejska PSP	335	290	86,5%
4.	Szkoły PSP	5	5	100%

Obserwowany na przestrzeni kilku lat postęp technologiczny w zakresie cyfrowych systemów łączności w jednoznaczny sposób określa kierunki rozwoju systemów telekomunikacyjnych w PSP.

Wzrastające zapotrzebowanie na skuteczną i szybką wymianę informacji między

użytkownikami przy uwzględnieniu szerokiego pakietu oferowanych na rynku telekomunikacyjnym usług, wymusza modernizację istniejących oraz budowę nowych sieci i systemów łączności. Dostępne obecnie, bądź w bliskiej perspektywie, rozwiązania bazujące na technice cyfrowej gwarantują wysoką jakość transmisji sygnału (głosu, danych, obrazu). Ponadto charakteryzują się dużą niezawodnością i możliwościami uzyskiwania wysokich prędkości transmisji danych.

Kompleksowa cyfryzacja systemów łączności PSP wymagać będzie podejmowania działań zmierzających do uzyskania dostępu do oferowanych usług. Osiągnięcie zamierzonego celu możliwe jest poprzez kontynuowanie przedsięwzięć w zakresie:

- cyfryzacji łączy abonenckich;
- zwielokrotnienia liczby łączy między centralowych i abonenckich w sieciach telefonicznych do poziomu wynikającego z potrzeb jednostek na danym terenie;
- sukcesywnej rozbudowy łączy dyspozytorskich do służb bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa;
- rozwoju łączności transmisji danych do poziomu powiatu;
- wymiany wyeksploatowanych i zdekapitalizowanych urządzeń na nowoczesne, umożliwiające konsumpcję oferowanych usług (centrale telefoniczne, urządzenia dyspozytorskie itp.);
- zapewnienia ciągłej pracy eksploatowanych systemów łączności poprzez zapewnienie gwarantowanego zasilania.

Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności zaproponowało jako podstawę transmisji danych, budowę VPN w oparciu o Internet. Poniżej przedstawiono przygotowany przez KCKR sposób realizacji tego przedsięwzięcia w podziale na poszczególne poziomy struktury organizacyjnej.

Poziom krajowy – węzeł centralny zlokalizowany w KG PSP umożliwiający budowę struktury gwiazdy z KW PSP, szkołami pożarniczymi i CNBOP. Poszczególne węzły zlokalizowane w jednostkach podległych zestawiają połączenia VPN z węzłem centralnym. Jeżeli zachodzi potrzeba komunikacji pomiędzy dwoma jednostkami podległymi (sporadycznie) realizowane to jest za pośrednictwem węzła centralnego. Węzeł centralny oparty jest o połączenia do dwóch niezależnych operatorów z implementacją rozwiązań umożliwiającą balans obciążeń. Połączenie zapasowe stanowi komutowany trakt ISDN PRI.

Poziom wojewódzki – węzły zlokalizowane w KW PSP umożliwiające budowę struktury gwiazdy z KM/KP PSP. Poszczególne węzły zlokalizowane w jednostkach podległych zestawiają połączenia VPN z węzłem centralnym. Jeżeli zachodzi potrzeba komunikacji

między dwoma jednostkami podległymi (sporadycznie) realizowane to jest za pośrednictwem węzła centralnego. Węzeł centralny oparty jest o połączenia do dwóch niezależnych operatorów z implementacją rozwiązań umożliwiającą balans obciążeń. Połączenie zapasowe stanowi 4 do 8 traktów ISDN BRI. Ponadto na tym poziomie zlokalizowane są węzły w szkołach pożarniczych i CNBOP oparte o dostęp do Internetu realizowany przez jednego dostawcę usług oraz połączenia zapasowe – 2 trakty ISDN BRI.

Poziom powiatowy – węzły zlokalizowane w KM/P PSP oparte o dostęp do Internetu realizowany przez jednego dostawcę usług oraz połączenia zapasowe przez trakt ISDN BRI. W JRG stacjonarne stacje robocze łączące się z wykorzystaniem mechanizmów VPN z węzłami w KW PSP i stacje mobilne (samochody dowodzenia i łączności użytkownicy samodzielni – laptopy) łączące się z wykorzystaniem mechanizmów VPN z węzłami w KW PSP.

Korzyści wynikające z zastosowania cyfrowych systemów łączności w działalności PSP i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej są oczywiste. Możliwość przekazu informacji w czasie rzeczywistym jest czynnikiem bardzo istotnym w procesie alarmowania, powiadamiania i koordynacji, determinującym skuteczność prowadzonych działań ratowniczych.

Istotą funkcjonowania KSRG jest sieć łączności radiowej, PSP eksploatuje konwencjonalne sieci radiowe w zakresie 160 MHz. Aktualnie tj. według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r. pracuje w tych sieciach 1581 radiotelefonów stacjonarnych, 5442 przewoźnych i 6172 nasobnych. Z podanych liczb na dzień dzisiejszy 36% radiotelefonów stacjonarnych, 39% przewoźnych i 49% nasobnych to urządzenia wyeksploatowane, przestarzałe technicznie i funkcjonalnie (wiele z nich pracuje z odstępem między kanałowym 25 kHz).

Stan etatowy dla radiotelefonów stacjonarnych i nasobnych jest zgodny z normą należności określoną przez Komendę Główną PSP, zaś w grupie radiotelefonów przewoźnych do normy brakuje ok. 600 szt.

Uwzględniając stan bieżący oraz biorąc pod uwagę dalszą dekapitalizację sprzętu w ciągu 3 lat trwania programu do wymiany kwalifikować się będzie:

- **750 radiotelefonów stacjonarnych;**
- **3800 radiotelefonów przewoźnych;**
- **3950 radiotelefonów nasobnych.**

Nie jest to optimum do jakiego dąży PSP w ramach budowy systemu łączności radiowej, ale nasze działania w zakresie rozwiązań systemowych są warunkowane budową zintegrowanego systemu łączności radiowej dla wszystkich służb, a to wymaga decyzji w odniesieniu dla całego kraju.

Ustawa modernizacyjna przewiduje wydatkowanie 130 mln. zł. na zakup i wymianę sprzętu oraz systemów teleinformatycznych w PSP w latach 2007–2009. W poszczególnych latach planowane wydatki na ten cel przedstawiają się następująco:

2007 r. – 16 639 tys. zł.;

2008 r. – 56 368 tys. zł.;

2009 r. – 56 993 tys. zł.

Struktura wydatków w roku 2007 przedstawia się następująco:

Środki konwencjonalnej łączności radiowej – 15 867 tys. zł.

Sprzęt informatyczny i oprogramowanie – 153 tys. zł.

Projekty systemów teleinformatycznych – 619 tys. zł.

Prawidłowo przeprowadzone w 2007 r. prace planistyczne i projektowe w zakresie budowy infrastruktury teleinformatycznej, transmisji danych i głosu oraz opracowanie projektów systemu przetwarzania i wymiany danych pomiędzy jednostkami PSP, pozwolą na sprawną realizację projektu w latach 2008–2009.

W ustawie z dnia 12 stycznia 2007 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007–2009” wskazano:

- Program jest realizowany przez komendantów głównych: Policji, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej oraz szefa Biura Ochrony Rządu.
- Nadzór nad realizacją przedsięwzięć związanych z wykonywaniem *Programu* sprawuje minister właściwy do spraw wewnętrznych, zwany dalej „ministrem”.
- Minister dokonuje ocen realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz wielkości wydatkowanych środków budżetowych przeznaczonych na realizację *Programu* w formacjach.
- Rada Ministrów na wniosek ministra może dokonywać przeniesień wydatków między poszczególnymi formacjami i przedsięwzięciami

Komendant główny PSP zaproponował następujący sposób realizacji zadań w ramach programu modernizacyjnego.

1. Wydatki inwestycyjne budowlane

- proces przygotowania inwestycji po stronie jednostki posiadające tytuł prawny;

- procedury przetargowe realizowane będą przez jednostki posiadające tytuł prawny do gruntu na którym prowadzone będzie zadanie inwestycyjne;
- środki finansowe znajdą się w planie wydatków budżetowych tych jednostek.

2. Zakup sprzętu transportowego

- procedury przetargowe będą realizowane przez KG PSP lub wyznaczone komendy wojewódzkie po podpisaniu stosownych porozumień;
- opis przedmiotu zamówienia będzie przygotowywała KG PSP w oparciu o zespoły zadaniowe powołane z funkcjonariuszy PSP z terenu;
- środki finansowe znajdą się w planach wydatków budżetowych komend wojewódzkich;
- umowy z dostawcami mają być tak skonstruowane aby płatnikami faktur były komendy wojewódzkie, na rzecz których realizowana jest procedura przetargowa;
- odbiór przedmiotu zamówienia powinien być dokonywany przez użytkowników przy współudziale przedstawicieli Komendy Głównej PSP lub wojewódzkiej.

3. Sprzęt i wyposażenie specjalne

- procedury przetargowe będą realizowane przez komendy wojewódzkie lub wskazane komendy po podpisaniu stosownych porozumień z komendami powiatowymi/miejskimi;
- opis przedmiotu zamówienia przygotowany przez KG PSP w oparciu o zespoły powołane z funkcjonariuszy PSP z terenu;
- środki finansowe znajdą się w planie wydatków budżetowych komend miejskich/powiatowych;
- umowy z dostawcami mają być tak skonstruowane, aby płatnikami faktur były komendy powiatowe/miejskie, na rzecz których realizowana jest procedura przetargowa;
- odbiór przedmiotu zamówienia ma być dokonywany przez te jednostki przy współudziale przedstawicieli komendy wojewódzkiej.

4. Zakup sprzętu i systemów teleinformatycznych

- procedury przetargowe będą realizowane zarówno przez KG PSP po podpisaniu stosownych porozumień z komendami wojewódzkimi, jak również komendy wojewódzkie;
- opis przedmiotu zamówienia będzie przygotowywała KG PSP i KW PSP w oparciu o zespoły zadaniowe;
- środki finansowe znajdą się w planie wydatków budżetowych komend wojewódzkich.

Przed nami sporo zadań związanych z realizacją *Programu*. Komendant główny PSP powołał zespoły zadaniowe do ich realizacji i monitorowania efektów. Mamy nadzieję, że przy

wspólnym wysiłku zrealizujemy założone cele. Przygotowując zamysł realizacyjny wskazano również na konieczność absorpcji środków w pochodzących z funduszy unijnych, dlatego środki pochodzące z programu modernizacyjnego zasila w zdecydowanej większości budżety komend wojewódzkich PSP, aby mogły stanowić wkład własny przy składaniu stosownych wniosków w ramach programów operacyjnych i regionalnych.